4de. JAARGANG — CURACAO DEN 11n. JUNI 1887. — N° 180

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden ƒl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar ƒl. 10,—
Afzonderlijke nummers ƒl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels ƒl. 0,50. voor elken regel meer ƒl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, Curaçao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Telssedre 39, Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta ƒl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba ƒl 10,— pa anja.
Un number só ƒl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, ƒl 0,50, cada regel mas ƒl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

12 Juni	*City of Monticello*	v.	Marac.
19 „	*Duitsche St.*	„	Hamburg
22 „	*Philadelphia*	„	N.-York

CALENDARIO.
Juni.

12	DOMINGO	*Celebr. di Fiesta di S. Sacramento.*
13	LUNA	S. Antonio di Pádua, c.
14	MARTES	S. Basilio magno, dr.
15	RAZON	S. Modesto i Sta. Crescencia, mm.
16	HUEBES	S. Juan Francisco Regio, c.
17	VIERNES	S. Reynero, S. Manuel, mm.
18	SABRA	SS. Marco i Marcelino, mm.

STAND DER MAAN.
L. K. 13 Juni 8 u. 58 min. A. M.

Opkomst der Zon:
15 Juni 5 ure 37 min.
Ondergang der Zon:
15 Juni 6 ure 23 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

13 Juni	*City of Monticello*		Maracaibo
22 „	*Valencia*	naar	N.-York.
30 „	*Duitsche St.*	„	Hamburg

DE KERK IN AFRIKA.

———o———

BRIEF van Mgr. LIVINHAC, bisschop van Pacando, apostolisch-vicaris van Nyanza, dd. Notre-Dame de Kamoga (aan de oevers van het Nyanza-meer), 29 September 1886, aan het Genootschap tot voortplanting des Geloofs.

(*Vervolg.*)

André had den koning eene onwrikbare gehechtheid betoond. Hij was een der drie, die de samenzwering tegen den koning, door den minister en andere rijksgrooten gesmeed, ontdekte. Verstandig, onversaagd, beminnelijk en tot ieders dienst bereid, had hij de achting en genegenheid van alle weldenkende lieden weten te verwerven. De koning zelf noemde hem zijn *mouganzi* (vriend) en wilde, gelijk ik zoo even reeds zeide, hem tot opperbevelhebber van het leger maken. Op het oogenblik had hij het commando over eenige honderden soldaten. Mouanga liet hem nooit de hoofdstad verlaten, wel wetende, dat hij zich in geval van opstand voor hem zou laten dooden om hem te verdedigen. Op de jacht, op de wandeling of op het Nyanza-meer was André altijd aan zijn zijde. De dood van Joseph, alhoewel hem zeer bedroevende, had hem nooit een enkele klacht doen ontglippen. Hij vergenoegde zich met in stilte te weenen en diende zijn meester om God te gehoorzamen, met dezelfde getrouwheid, ofschoon hij wist dat hij weldra hetzelfde lot als zijn vriend zou ondergaan, want hij was eveneens Christen. Ieder kende zijn ijver. Men wist dat hij zijne vrouw bekeerd en een honderdvijftigtal neophyten en catechumeenen om zich verzameld had, die hem als een vader liefhadden. Men verweet hem zelfs de misdaad van twee kinderen van den minister bekeerd te hebben, een ontzettende misdaad, die de woede van Katikiro tegen den schuldige ten top deed stijgen en hem had doen besluiten van niets te verzuimen om hem te vernietigen. Zoodra hij dan ook den koning besloten zag om alle Christenen te dooden, haastte hij zich André aan te wijzen, als den schuldigste van allen. Eerst aarzelde Mouanga dengene te dooden, dien hij als zijn trouwsten vriend beschouwde; maar de minister schilderde hem zoo zwart af, dat hij er eindelijk toe overging dezen te beloven, dat hij eerstdaags met André doen mocht wat hij wilde. Daar Katikiro vreesde, dat de koning ook dit vonnis zoude intrekken, deed hij Ukadjanga, den vreeselijksten en vlugsten beul, komen.

André wordt dus gebonden en voor den rechterstoel van den minister gebracht. Deze houdt zich alsof hij hem niet herkent en zegt. „gij zijt immers de heer der bagoa?"

André antwoordde met kalmte: „Herkent gij mij dan niet?... Gij hebt mij echter meermalen gezien en bijzonderlijk, toen ik u tijdens mijne benoeming tot den graad van Mgoa met mijne lieden ben komen bedanken."

De minister hervat: „Hebt gij mijne kinderen in den godsdienst onderwezen?"

„Ja", antwoordde André, „ik heb het gedaan." De minister voegt er bij: „Mkasa (Joseph het slachtoffer van de eerste vervolging) heeft u, alvorens te sterven, een geweer gegeven om den koning te dooden."

„Indien ik kwade bedoelingen had," antwoordt André, „was dan dit geweer noodzakelijk om ze te volvoeren? Zijn de talrijke geweren, die ik van Mouanga zelf ontvangen heb, niet even goed als die van Mkasa?— Gij zelf hebt veel geweren van Mteza ontvangen, heeft hij ze u gegeven om zijn opvolger te dooden?...."

„Neem hem gevangen en dood hem." besloot Katikiro. En zich tot Mkadjanga wendende: „Dood hem dadelijk," zeide hij hem, „ik zal niet eten, voordat ge mij zijne afgeslagen hand als bewijs van zijn dood gebracht hebt.."

Over het algemeen bewaren de beulen hunne slachtoffers gedurende verscheidene dagen, onderwerpen ze aan verschrikkelijke martelingen en beloven hun dezelve te zullen verzachten, zoo zij hun slaven, ossen, geiten, cauris enz., geven. Alleen wanneer zij niets meer van die ongelukkigen of hunne vrienden kunnen verwachten, geven zij hem den genadeslag. De veroordeelden zijn dus voordeelig voor de beulen. Zij bedanken den koning dan ook zeer, wanneer hij hun iemand levert, vooral als hij rijk is.

Mkadjanga, die tegenover den minister beeft, gelijk deze misschien eenmaal voor hem zal beven, wachtte zich wel André te bewaren, ofschoon hij verzekerd had kunnen zijn veel zaken te zullen verkrijgen; want hij was rijk en had talrijke vrienden.

André, van zijn kant vreezende, dat Mkadjanga, die hem genegen was, het gelukkige oogenblik zijner overwinning zoude uitstellen, zeide hem: „Haast u de bevelen, welke gij zooeven gekregen hebt, uit te voeren. Wanneer de meester u zegt, dat hij honger heeft, en u gelast een vetten bok te slachten, zoo haast ge u om hem des te eerder eten te kunnen verschaffen. Doodt mij dus spoedig om u de verwijten van den minister te sparen. Gij zult hem mijne hand brengen, wijl hij niet kan eten, voordat hij ze gezien heeft."

De beulen voerden André naar een plaats op eenigen afstand van de hut van den minister Katikiro en sloegen hem het hoofd af; vervolgens hieuwen zij hem de hand af en brachten haar dadelijk naar den minister. Wij weten nog niet, waar zijn lichaam is geworpen geworden.

Op dit oogenblik kwamen wij in Bouganda aan. Mouanga en Katikiro, die door pater Lourdel van onze aankomst verwittigd waren, geloofden het voorzichtig ons te beletten met onze medebroeders in betrekking te komen: vijf blanken in één huis, dat is bijna een leger, groot genoeg om heel Ouganda te veroveren. Zij besloten dus in hunne wijsheid ons eenige ellendige hutten af te staan, op twee uren gaans van Ste-Marie de Roubaga gelegen, waar wij als gevangenen zouden bewaard worden. Gelukkigerwijze kwam pater Lourdel, die door eenige Christenen van het hof in stilte was gewaarschuwd geworden, ons te gemoet en deed ons de treurige positie vernemen, waarin men ons wilde plaatsen. Er werd besloten dat pater Denoit en ik dadelijk den weg naar Ste-Marie zouden inslaan, terwijl pater Lourdel zou blijven om onze bagage te bewaren en te doen vervoeren. Een stortregen, die ons gedurende den weg vergezelde, hield de nieuwsgierigen van ons verwijderd. Van tijd tot tijd echter kwamen eenige neophyten, die met onzen doortocht bekend gemaakt waren, uit hunne schuilhoeken te voorschijn om ons hartelijk te groeten. Niet zonder een levendige ontroering zegende ik die dierbare kinderen, die ons van af hunne bekeering zoovele bewijzen gaven van kinderlijke liefde en van de onwankelbaarste gehechtheid aan het geloof, hetwelk wij hun predikten, en dat zij misschien morgen met hun bloed zullen bezegelen.

Wij komen te Ste-Marie de Roubaga aan, na een allervermoeiendste marsch van drie uren onder regenbuien en over een slijkerigen en glibberigen grond; maar wij zijn gelukkig, nu wij de plannen van Kakaba en Katikiro verijdeld hebben, die ons aan de boorden van het Nyanza-meer wanen, terwijl wij bij onze dierbare medebroeders zijn.

Den volgenden morgen begaf zich de onvermoeide pater Lourdel naar Zijne Majesteit, om hem onze aankomst in de Missie te melden. Mouanga scheen verwonderd, maar nam het eenmaal volbrachte feit aan.

Eenige dagen daarna gingen de Eerw. paters Lourdel, Denoit en ik hem eene visite brengen en hem in den vorm van een geschenk den prijs van onze reis over het meer betalen. Ik moet bekennen, dat ik mij geweld moest doen om dit bezoek en dit geschenk te brengen: maar dit nalatende, zouden wij de Missie geheel en al ruïneeren.

Toen Mouanga mij zag, scheen hij een weinig verlegen, maar weldra herstelde hij zich.

Zonder hem ernstige verwijten te doen, die hem slechts zouden verbitteren en den toestand verergeren, deden wij hem opmerken, dat de gedragslijn, welke hij gevolgd had, hem zijn beste onderdanen ontroofde en de vreemdelingen van zijn koninkrijk zou verwijderd houden. Wij voegden er bij, dat wij onder deze omstandigheden onmogelijk in grooten getale blijven konden, en ik verzocht hem naar aanleiding van de bevelen, die mijne oversten mij hadden gegeven, mij eenige schepen te willen geven, om den weg naar het Zuiden te hernemen. Deze vraag scheen hem zeer te verwonderen; hij verklaarde dat hij mij onmogelijk zoo spoedig kon laten vertrekken, maar hij wachtte zich wel ons op het einde van de vervolging te laten hopen. Wij hielden met kracht aan en gingen zelfs over tot bedreigingen, deden alle gevoelens, alle redenen gelden. Nuttelooze moeite. Hij stond eindelijk toe mij te laten vertrekken en belastte Adolphe Nantinda, die bij de audientiën tegenwoordig was, de sloepen te gaan verzamelen.

Daar ik de traagheid kende, waarmede men hier de zaken behandelt, was ik zeker dat ik tijd genoeg had, om het station te bezoeken en de neophyten, die tot ons zouden kunnen komen, in het geloof te bevestigen; want zoolang de vervolging duurt, zal het ons niet veroorloofd zijn de dorpen doorte trekken; onze neophyten zelfs kunnen op klaarlichten dag de Missie bijna niet komen bezoeken en, gelijk in de eerste tijden der Kerk, moeten wij ons in duisternis vereenigen....

Gedurende de maand ben ik te Ste-Marie de Roubaga gebleven, en er is geen nacht voorbijgegaan, of ik werd door eenigen hunner bezocht; en ik heb aan 97 der best voorbereiden het H. Vormsel kunnen toedienen. Het is gebeurd, dat ik vier of vijfmaal in den nacht opstond om een van die dierbare bezoekers te ontvangen. Het is mij onmogelijk u te zeggen hoe getroffen ik was, toen ik de wonderdadige uitwerkselen der genade in die zielen zag, die gisteren nog in de

dwalingen van het heidendom verzonken waren. Onze Christenen kunnen ieder oogenblik aan de beulen overgeleverd worden: maar zij zijn er niet bevreesd voor, en zien den dood en de martelingen met dien kalmen moed in de oogen, dien alleen de genade van onzen Heer en een onwankelbaar geloof geven kunnen. ..De beulen", zeiden zij ons dikwijls, ..kunnen wel het lichaam dooden, maar de ziel niet: zij zullen ons wel is waar, doen lijden, maar op die kwellingen van een oogenblik zal een geluk zonder eind volgen." Verscheidene hunner hebben ons gevraagd of zich verbergen niet een soort geloofsverzaking was en of het niet beter ware, zich voor de vervolgers als Christenen te verklaren.

De heilige gesteltenissen dier edelmoedige zielen troostten ons en deden de uren, welke wij doorbrachten met hen te onderwijzen en te vermanen, als vervliegen. Evenwel begon de natuur hare rechten met kracht te doen gelden en door slaap overmand, trachtten wij van onze bezoekers afscheid te nemen: ..Blijf nog wat," zeide ons dan de eene, ..morgen moet ik voor den Koning verschijnen, en waarschijnlijk van hem ook voor den dood ....ik zal u in deze wereld niet meer zien." — ..Het is slechts met de meeste moeite," sprak een ander, en door een geschenk aan mijn bewaarder, dat ik van de boeien, die mijne voeten vastknelden, bevrijd ben geworden, en de vergunning heb gekregen mijnen vrienden vaarwel te zeggen: het is dus de laatste maal, dat ik mij met u onderhoud."

Het was onmogelijk aan zulke beden te wederstaan. Wij zetten dus onze gesprekken voort, die meestal handelden over de ijdelheid der genoegens dezer wereld, de kortheid van het langste leven, de vreugden van den hemel en het geluk van door een enkelen slag dat geluk te verwerven door voor God zijn leven te geven. Somtijds deden wij ons de martelingen der neophyten verhalen, die hun offer volbracht hadden, of wel de kwellingen dergenen, die nog streden.

(*Wordt vervolgd*).

EEN EUROPEESCH CONGRES.

Een der behoudende en meest geachte Parijsche dagbladen, dat gewoonlijk zeer goed is ingelicht en in zijne berichten van ernstigen aard, nimmer zou misschien te veel zijn gezegd, maar zeer zeker hoogst zelden faalt, bevat heden onder bovenstaanden titel een artikel, dat het blad aan zijnen correspondent te Rome ontleend heeft. Ik moet in alle waarheid zeggen, dat het blad dien oorsprong niet aangeeft, en dat ik door mijne persoonlijke relatiën mij daarvan heb kunnen vergewissen. Het bedoelde artikel is mij zoo belangrijk voorgekomen, dat ik het, zonder er iets bij te voegen, hier bijna woordelijk en in zijn geheel terruggeef.

Eenige der groote Mogendheden zijn langs officieuzen weg gepolst geworden omtrent hunne gezindheid om toe te treden tot een algemeen Congres onder de hooge leiding van Paus Leo XIII. Herhaalde malen is er sprake geweest van de gezindheid, wij zullen zelfs zeggen van den wensch van den H. Vader, om als bemiddelaar op te treden in de wereldsche vraagstukken, die het behoud van den vrede zouden kunnen verstoren. Als men onpartijdig den tegenwoordigen toestand gadeslaat, die eene aaneenschakeling oplevert van internationale conflicten, van eene opwelling van driften, van tegenstrijdige belangen, van afgunatte koelbloedigheid der openbare meening, wier voortdurende ongerustheid elk oogenblik als een onweersbui kan uitbarsten, staat men verbaasd, dat bij geen enkelen Staat, geen enkelen vorst, geen enkel Staatsman het denkbeeld, waarvan de geschiedenis ons zoovele voorbeelden heeft nagelaten, is opgekomen, om, even als vroeger zoo dikwerf in minder dreigende omstandigheden heeft plaats gehad, een Congres bijeen te roepen, met de uitsluitende strekking om door vredelievende bemiddeling alle verder oorlogsgevaar te voorkomen.

Sedert hoe langen tijd reeds gelijkt Europa niet op een gewapend veld, op hetwelk bij het eerst gegeven signaal de van alle zijden vereenigde middelen van verwoesting onmiddelijk kunnen losbreken, en waarmee de minste vonk slechts noodig zou zijn. Al de Europeesche Staten, zonder uitzondering, verspillen hunne krachten in het beramen en uitvoeren van middelen om hunne naburen ten onder te doen, en die staat van gewapenden vrede zal, het zij vroeg, het zij laat, onvermijdelijk in een algemeenen oorlog ontaarden.

En wat zal dan zoodanige oorlog zijn? Misschien de laatste onzer eeuw, maar zeer zeker de geweldigste, om dat elke natie hare grieven zal willen doen erkennen, en allen, ware het dan zelfs onwillekeurig, aan het algemeene bloedbad zullen deelnemen.

Van Noord tot Zuid, van Oost tot West, openbaren zich de tegenstrijdigste eischen, en bereidt men zich voor tot den strijd. Tusschen Frankrijk en Duitschland staan de Elzas en Lotharingen; de Balkan tusschen Rusland en Oostenrijk, met Salonica en Constantinopel in het vooruitzicht; Engeland en Rusland, die elkander de overmacht betwisten in Azië; Egypte en de Middellandsche Zee, waarop Frankrijk en Engeland beide het oog hebben; Frankrijk en Italië, die de overmacht willen bezitten op de Afrikaansche kust, en de naijver omtrent het bezit van Marokko, die elk oogenblik tusschen Spanje en Frankrijk een oorlog kan doen losbarsten. En om niet slechts van de groote Staten te spreken, willen Griekenland en Turkije hunne rechten doen gelden op Macedonië, zonder de onderlinge eerzucht uit het oog te verliezen, waarmede Rumenië, Servië en Montenegro bezield zijn. Tegenover zooveel verdeeldheid staat het machtige Duitschland, dat na Sadowa en Sedan met zijne heirlegers sedert zeventien jaren de gewapende scheidsrechter is geworden van Europa, en naast die soort van dommekracht het socialisme met zijne bedreigingen en vervolgingen tegen de Kerk, omdat men in haar de eenige kracht erkent, die alle dwalingen zal kunnen te keer gaan. Het volkenrecht wordt met de voeten getreden; dat vroeger geheiligd recht is een ijdel woord geworden, en wij zijn teruggebracht tot de middeleeuwen, toen het vuistrecht het recht was van den sterkste.

Wie nu zal het evenwicht in dien geschokten toestand herstellen? De oorlog heeft sinds lang bewezen onmachtig te zijn: bloedstorting en verweesting ziedaar alleen, wat hij te weeg brengt, en de wederkeerige haat, dien de volkeren elkaar daarna toedragen, leidt tot nieuwe toestanden, die aan het blijvende kwaad slechts eene andere gedaante geven. Is de Duitsche triomf van 1866 en 1870 in wezenlijkheid iets anders dan het vuur, dat de wereld dreigt te verslinden? De geschiedenis levert slechts twee voorbeelden van een door den oorlog bevorderd evenwicht, namelijk den vrede van Munster, waarop een eeuw van vrede is gevolgd, en de vijftigjarige rust en voorspoed na het Weener congres. Ternauwernood ondervinden wij de gevolgen der gebeurtenissen van de laatste jaren, of wij zijn met nieuwe rampen bedreigd. Is dus, om nog veel grootere rampen te voorkomen, het oogenblik niet daar, om in Leo XIII, die misschien de eerste staatsman is van Europa, de onfeilbare macht in te roepen der Heilige Kerk en zich uitsluitend aan hare vredelievende bemiddeling en uitspraak over te geven?

(*Corresp. Maasbode.*)

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

—DINSDAG den 7 dezer zijn per Stoomschip *Prins Willem I* van den K. W. I. M. dienst, weer twee Eerw. Fraters uit Tilburg, alhier gearriveerd, met het doel om zich toe te wijden aan de opvoeding en het onderwijs der Katholieke jeugd.

—WOENSDAG den 8sten in den vóórmiddag is Zr. Ms. Stoomschip *Koningin Emma der Nederlanden* van zijn oefeningstocht teruggekeerd.

—DONDERDAG avond is een jongeling, die in gezelschap van anderen op de hoogte van de *Pen* in een *canoa* zat te visschen, te water gevallen en verdronken.

PATER C. SCHRAUWEN.

Den 6n. Mei jl. overleed in Holland de ZeerEerw. Pater C. R. Schrauwen, oud-Missionaris van Curaçao.

In 1882 uit deze Missie naar Holland teruggekeerd, heeft zijnEerw. nog een vijftal jaren met waren priesterlijken ijver, in eenvoud en zelfverloochening te Utrecht gewerkt tot heil der zielen.

Gedurende het laatste jaar van alle bediening ontslagen, om redeu van eene ziekte die hem vroeger reeds drong om dit eiland te verlaten, maar in den laatsten tijd voortdurend toenam en verergerde, besteedde de waardige oud-Missionaris dien laatsten tijd om zich voor te bereiden voor het gewichtig oogenblik dat God hem ter verantwoording zou oproepen.

'T is nu zeventien jaren geleden dat de Eerw. Pater Schrauwen hier op Curaçao aankwam, behoorende tot het viertal Dominicanen der Hollandsche provincie, die het eerst zich kwamen aansluiten bij de ijverige Missionarissen, die zich hier reeds bevonden, om hun arbeid te verlichten en zegenrijker te doen zijn. De ware Apostolische geest die Pater Schrauwen bezielde en die hem alles voor allen deed zijn om allen voor Christus te winnen: de geest des gebeds die de Eerw. Missionaris in zoo hooge mate bezat en die hem steunde in al zijn moeielijkheden, — zij zijn nog aan iedereen bekend en worden nog om strijd geroemd en geprezen.

Wat al goeds hij gedurende zijn verblijf op Curaçao heeft uitgewerkt, hoeveel vruchten zijn Missionaris-leven voortgebracht heeft: — dit kunnen de geloovigen van de parochiën St. Maria, St. Rosa en Pietermaai getuigen. Zij allen hebben 't van nabij gezien en ondervonden hoe hij steeds ijverde en werkte voor hun geestelijk belang, voor hun zielenheil. Wonderlijk was 't, hoe zijn priesterlijk woord de harten der zondaren wist te treffen, en de afgedwaalden weer op den rechten weg terug te voeren. En zoo zijn inderdaad zijn pogingen tot bekeering en tot veredeling van Curaçao niet ijdel maar, is zijn Missionaris-leven zeer vruchtbaar geweest en zal zijn werk niet vergeefsch geweest zijn voor zichzelven. De nederige priester had alles verlaten ter liefde van Christus, en die liefde — wij vertrouwen 't — zal hem tot Christus in zijn heerlijkheid heen gevoerd hebben. Dat wij nochtans nooit onze voorgangers vergeten die ons het woord Gods verkondigd hebben maar hen dikwijls met een dankbaar hart indachtig zijn in onze gebeden.

Hij ruste in vrede!

NEDERLAND.

—In de jongste aflevering van de *Annalen der Afrikaansche Missiën* lezen wij de volgende mededeeling: "Met ingenomenheid melden wij, dat de roepstem van Kardinaal Lavigerie niet vergeefs geklonken heeft. Reeds hebben zich, naar aanleiding van zijn schrijven, eenige Nederlandsche Dames aangemeld, om, vooral bij de heidensche vrouwen, het bekeeringswerk te betrachten."

—Toen het heuglijk 1857 ons dierbaar Moederland een schoolwet had bezorgd, voortreffelijk als een zalm; toen 1878, vervolgens het neusje gaf van dien zalm, steeg het "gloria, victoria!" der schoolalchimisten in donderend koraal ten hoogen. Met den ouden sleur en slender was gebroken, de uitgedroogde veldheer Lamorale overhoop gereden en met de blokjes der "lamzalige" spelmethode doodgesteenigd, licht en poëzie hadden hun weg gevonden naar de in paleizen omgetooverde schoolholen; lezen, schrijven, rekenen, alles, alles werd naar de nieuwste en beste methode onderwezen.

En toch is het victoria verstomd, en de Steen der Wijzen nog maar niet gevonden. Jeremiaden hebben het hosanna vervangen en de vurigste dweper met de Openbare School omhult zich het gelaat van spijt en schaamte beide.

"Algemeen wordt over de povere vruchten van *ons* lager onderwijs geklaagd," schrijft het *Schoolblad* in den aanhef van zijn hoofdartikel van 5 April jl.

"Als de kinderen de lagere school verlaten," — heet het verder in het *Schoolblad* — "kunnen de meesten hunner *half- en - half* lezen, *gebrekkig* schrijven, *zoo - zoo* sommen maken, *slecht* spreken, *slecht* stellen en *knapjes* taalfouten *scheppen*; bovendien hebben zij een *paar lood* kennis van vormleer, aardrijkskunde, geschiedenis en natuurkunde."

En dat is niet de nijdige beschuldiging van een *bijzondere*, maar de confessio van een volbloed *openbare*.

"Waarom zoo vroeg en zoo boud victoria gezongen?"

BUITENLAND.

ROME.— De *Moniteur de Rome* zegt, dat de berichten der verschillende bladen over een verzoening tusschen het Vaticaan en de Italiaansche regeering geheel uit de lucht gegrepen zijn. Wij kunnen onzen confraters de verzekering geven, verklaart het blad, dat de verschillende combinaties, die men heeft opgeworpen, eenvoudig hersenschimmen zijn.

—Ook Italië bereidt zich tot den strijd. Den 31 Mei jl. heeft de Kamer van Afgevaardigden door eene meerderheid van 49 stemmen het nationaal crediet van 85 millioen lires, door den minister van Marine onlangs gevraagd, aangenomen. Deze som zal besteed worden aan gepantserde schepen, torpedos en vestingen. Het crediet is voor den tijd van tien jaren.

—Z. H. Paus Leo XIII heeft een breve uitgevaardigd, gelastende dat er solemneele Diensten met *Te Deum* in alle Katholieke kerken van Engeland zullen worden opgedragen bij gelegenheid van het jubilé van H. M. de Koningin.

PARIJS.—Eindelijk is het den heer Rouvier gelukt een nieuw ministerie samen te stellen. De verschillende portefeuilles zijn als volgt verdeeld:

Rouvier, minister-president en minister van Financiën en Postwezen; *Flourens*, Buitenlandsche Zaken; *de Fallières*, Binnenlandsche Zaken en Eeredienst; *Mazeau*, Justitie; *Spuller*, Onderwijs; *Heredia*, Openbare Werken; *Dautresme*, Koophandel; *Barbe*, Landbouw; generaal *Ferron*, Oorlog; en *Barbey*, Marine en Koloniën.

Ziedaar een nieuw Kabinet zonder Boulanger, wat volgens de vroegere berichten een waarborg zou zijn voor den vrede, en toch blijft de toestand in Europa nog steeds ingewikkeld en duister, zoo als onze lezers het bespeuren kunnen in de volgende laatste telegrafische berichten.

Mei 31.—Men meldt dat president Grévy ten einde de zekere nederlaag van het ministerie bij eenig gewichtige maatregel te voorkomen, de zittingen der Kamer van Afgevaardigden van af den 15 Juni zal sluiten.

In eene bijeenkomst van het Kabinet, zoo als het in 't begin was samengesteld, verklaarde generaal Saussier, die toen de portefeuille van Oorlog had aangenomen, dat hij het militaire wetsontwerp dacht in te trekken. Zijne ambtgenooten verzetten zich daartegen op grond dat het in tegenspraak is met 's lands waardigheid. Hij volhardde bij de

terugtrekking der wet en werd daardoor verplicht zijn portefeuille neer te leggen.

De weigering van Admiraal Jaures om de portefeuille van Marine aan te nemen, heeft, meent men, zijn reden in de belofte die Frecynet gedaan heeft van hem eerlang aan het bewind te brengen wanneer het ministerie-Rouvier gevallen zal zijn.

Juni 1.—Gisteren avond werd er in de *Grande Opéra* een militaire feest gehouden, als eene demonstratie ten gunste van Boulanger. Eene groote menigte heeft het feest bijgewoond. Boulanger was afwezig. Duizende menschen, die zich in de nabijheid van het feestgebouw verzameld hadden, schreeuwden: "Geen ontslag!" "Wij willen Boulanger hebben!" etc. Te middernacht werd de toevloed grooter en grooter, zoo dat de politie zich verplicht zag de menigte te verdrijven.

Millerand, lid van de radicale Linkerzijde, heeft een votum van wantrouwen tegen de regeering voorgesteld. Het voorstel werd met 285 tegen 139 stemmen verworpen.

Een adres door 5600 kiezers van Nantes, dóór den Maire onderteekend, vraagt den president Grévy den terugkeer van Boulanger in het ministerie van Oorlog.

Heden verklaarde Rouvier in de Kamer van Afgevaardigden dat zijn buitenlandsche politiek standvastig en voorzichtig zal zijn, en dat de voorbereidselen voor de tentoonstelling van 1889 met yver zullen worden voortgezet. In den loop zijner rede werd de minister-president herhaaldelijk door de leden van het Centrum toegejuichd, terwijl de leden van de Linkerzijde hem dikwijls in de rede vielen.

De afgevaardigde Julien heeft eene redevoering gehouden, waarin van de regeering geeischt werd om haar program bloot te leggen.

Rouvier heeft daarop geantwoord dat het ministerie de thans bestaande onderwijs-wetten met kracht in toepassing zal brengen, en wat bezuiniging in de openbare uitgaven betreft, stelt de regeering zich voor die met 60 millioen francs te verminderen. Rouvier besloot met te verklaren dat het bestaan van het Kabinet van den steun der republikeinsche meerderheid afhangt en dat alle burgers, de Seminaristen er onder gerekend, onderworpen zullen worden aan de verplichtingen, voorgeschreven bij de wetten regelende den militairen dienst.

De afgevaardigde Millerand zeide, dat de republikeinsche meerderheid het ministerie-Rouvier niet ondersteunt.

De minister-president heeft tegen deze republikeinsche excommunicatie, waarmede hij bedreigd wordt, geprotesteerd, en hij beweerde de teugels der regeering te moeten neerleggen, indien hij niet op de republikeinsche meerderheid rekenen kan.

Juni 2.—De radicale pers valt het ministerie-Rouvier aan, terwijl de Conservatieven zich verheugen met de scheiding die er ontstaan is tusschen die partij en de Opportunisten.

Men zegt dat 150 afgevaardigden van de partij-Clémenceau vereenigd zijn om Rouvier tegen te werken.

Juni 3.—Freppel heeft in de Kamer van Afgevaardigden voorgesteld, om de behandeling van het militaire wetsontwerp tot October a. s. uit te stellen. Rouvier heeft zich er tegen verzet, om reden dat de regeering dien maatregel in 's lands belangen en eer noodzakelijk acht.

—Op den 31sten der vorige maand werd er in de *Notre Dame* een plechtige uitvaart gehouden voor de slachtoffers van den brand der *Opéra Comique*. De kerk was eivol. Onder de menigte bemerkte men verschillende leden van den Senaat, van de Kamer van Afgevaardigden, de vertegenwoordigers der voornaamste schouwburgen en een groot aantal personen van onderscheiding. Op de wegen, die de stoet doortrok om naar de begraafplaats te komen, bevonden zich twee honderd duizend menschen. Goblet en Berthelot hebben redevoeringen gehouden.

BERLIJN.—Na aanneming van het kerkelijk-politiek ontwerp bij tweede lezing werd onlangs bij particuliere Correspondentie het volgende meldenswaardige uit Duitschland geschreven. Als narede van wat wij reeds in enkele vorige nummers, bij aanneming van dat ontwerp in derde lezing, geschreven hebben, willen wij dit hier nog mededeelen. Hieraan vindt men tevens eene verklaring toegevoegd over het supplementaire militaire budget waarover terzelfder tijd in den *Rijksdag* een beraadslaging heeft plaats gehad.

Als de goedkeuring van dat kerkelijk-politiek ontwerp in tweede lezing is aangekondigd, heet het verder in die Correspondentie:

Wat zal daarmede bereikt zijn? De vrede?

Neen! Bismarck zelf heeft het in zijn laatste redevoering in antwoord aan den afgevaardigde Dziembowski, die wel een Poolschen naam, maar geen Poolsch hart bezit, met de volgende woorden gezegd:

„Ik wil gaarne toegeven, dat het weder toelaten der orden-geestelijken in de provincie Posen aan de Poolsche propaganda nieuw voedsel zal geven. Maar toch moet ik u aanraden, het geheele voorstel, zooals het in het Heerenhuis is voorgesteld, aan te nemen, omdat door schrappen van enkele artikelen het slagen der *vredesonderhandelingen* met de Pauselijke Regeering meer twijfelachtig zou worden, en wijl de Pruisische Regeering in het belang van het geheele Vaderland een grooter gewicht op het tot stand komen van dezen *vreedzamen modus vivendi* met de Katholieke onderdanen van den Koning meent te moeten leggen dan op de plaatselijke nadeelen die in enkele provincien uit de gemaakte concessies zouden kunnen voortvloeien."

We weten dus nu precies hoe de Pruisische Regeering over deze zaak denkt. Aan het oordeel der heeren Gneist, Von Eynern, Pfaff enz. behoeven wij ons niet te storen; ook niet aan dat van den zeer geleerden professor Virchow, die een zeer knap ontleedkundige is, maar niettemin den naam van *Culturkampf Petrefact*, dien de *Köln. Volksztg.* hem vereert, niet meer van zich kan afschudden.

Het was trouwens een harde pil voor onze *Culturkämpfer*, dat weder toelaten der gehate kloosterlingen! Het „evangelisch bewustzijn" kwam daartegen machtig in verzet. Op dit punt concentreerde zich dan ook de volle tegenweer der antikerkelijke partijen. Over de benoemingsvraag en het recht van *veto* stapte men losjes heen; dat was eene zaak, die alleen den Staat en de Kerk aanging; 't was een terrein, met voetangels en klemmen bezaaid, hetwelk Bismarck zich-zelven had voorbehouden en waarin hij geen wroeten duldde. De klooster-quaestie echter had hij aan den parlementairen spraaklust overgeleverd; hij was immers zeker van een meerderheid; hij wist dat Centrum en Polen en het gros der Conservatieven hand in hand gingen; daarom kon hij aan de „Nationaal-Liberalen" den teugel laten schieten. Hij wilde geen offer van hen verlangen, dat hen al te zeer met hun verleden in tegenspraak bracht, en daarenboven, men kan niet weten hoe het in de toekomst zal worden. Voor elk geval moet men een partijtje *Culturkämpfer* van het zuiverste water in voorraad houden; bij dreigende conflicten tusschen de bisschoppen en opperpresidenten zullen zij steeds goede diensten kunnen leveren. Een verstandige huisvader als Bismarck zorgt voor alles.

Op hetzelfde uur dat men in den Landdag over de kerkelijke vraag aan het delibereeren was, had in den Rijksdag een gewichtige beraadslaging plaats over de kolossale sommen van het supplementaire militaire budget, hetwelk kort geleden werd ingediend.

Dit supplementair budget is een allerаardigste verrassing, niet alleen voor de kiezers der Septennaats-mannen, maar ook voor dezen-zelven. Zoowel Von Bennigsen als de conservatief Von Maltzahn gaven openlijk van hun verrassing blijk. Het is dan ook waarlijk geen kleinigheid, de som van 320 millioen! Het staartje van eenige honderdduizenden, dat men *pró forma* er heeft aangehangen, zullen wij maar weglaten.

En waarvoor dat alles?

Voor de uitvoering van de nieuwe Septennaatswet vordert men 70 millioen. Bij de beraadslagingen waren de kosten voor een legerversterking van 41,000 man geraamd op slechts 24 millioen; wat de kazernes en andere noodige dingen zouden kosten, had men nog niet berekend. Nu komen er daarvoor 46 millioen bij, waarvan men *nota bene* reeds 8 millioen heeft uitgegeven. Maar dat was te verwachten. Van andere uitgaven echter heeft men vóór de verkiezingen volstrekt niet gesproken. Dat was ook minder raadzaam. Nu echter spreekt men des te duidelijker.

Vooreerst moeten de vestingen in goeden staat worden gesteld tegenover het altijd vijandige Frankrijk. Daarvoor zijn 130 millioenen noodig, waarvan 30 nog in dit jaar zullen worden besteed. Hoe komt dat? Ja, de minister van Oorlog zegt kort en bondig: „De onvoldoende toestand der vestingen is sinds jaren bekend." Daarmede moet men tevreden wezen. Wanneer de minister van Oorlog en Moltke zeggen: „We hebben dat noodig, anders is Duitschland in gevaar." dan helpt geen praten meer; wie tegenpruttelt, is een vijand van het Rijk. Zoo gaat het ook met de andere dingen. „Voor de verbetering van de mobilisatie en slagvaardigheid van het leger 52 millioen meer!" — „Voor de completeering van het spoorwegnet in het belang van de verdediging van het Land 67 millioen meer!"— Toe maar! We zijn er voorloopig. Het vervolg zal te gelegener tijd wel komen.

En waar moet het geld van daan komen? Het moet, natuurlijk, door leeningen en nieuwe belastingen worden gevonden. Voorloopig heeft men de zaak in handen van een commissie gesteld. Bismarck en Von Bennigsen hebben een lange conferentie met elkander gehad en de hoofden bijeengestoken. Bennigsen heeft ook reeds te verstaan gegeven, dat de behandeling van deze zaken, om licht te begrijpen redenen, voor het publiek minder geschikt is. Om de min of meer aarselende Septennaats-mannen, aan wie deze eischen toch een weinig al te bar voorkomen, gedwee te maken, zullen de dreigende oorlogsgevaren weer op den voorgrond worden gesteld. Het incident-Schnäbelé komt daarbij zeer te pas. Wanneer het niet al te lichtvaardig ware, zou men haast kunnen gelooven dat het besteld werk is. Het zou niet de eerste maal wezen, dat men in Pruisen roekeloos met vuur speelde. Intusschen, het moge wezen zooals het wil, bloeden moet men hier in elk geval. Wanneer de soldaten voorloopig hun eigen bloed nog mogen sparen, zullen de burgers toch voor de soldaten moeten bloeden uit de beurs.

— Het Septennaat zou zijn nasleep van belastingen voor Duitschland meebrengen, was er beweerd. Daarom zou de brandewijn-belasting niet langer uitblijven, want er is geld, veel geld noodig. Maar als het Centrum niet meewerkt, kan men weinig uitvoeren, dus van de Centrumsleden moet men thans weer vrienden zien te maken. Van daar vindt men nu weer in de Duitsche pers allerlei complimentjes aan het adres van het onverbiddelijke Centrum, want het moet bepaald een handje helpen, vooral als de nationaal-liberalen soms geen zin hebben om de kat de bel aan te binden. Of het Centrum echter toeschietelijk wezen zal, mag betwijfeld worden, want het heeft zijn eigen program en laat zich niet gemakkelijk bepraten. 't Is wel vreemd, dat de regeeringspartij zoo onnoozel is te meenen, dat het Centrum ooit voor kat zal spelen, die de kastanjes uit het vuur haalt. Behalve dat het voor zijn dienstbetoon toch maar ondank zal krijgen, zijn de antecedenten der fractie van dien aard, dat zij zich even sterk tegen de brandewijnbelasting moet verzetten, als tegen het Septennaat, dat zij ook vooral daarom bestreed, omdat het een heele serie van drukkende belastingen zou in het leven roepen. Al zit men eenmaal in het schuitje, men kan toch nog zachtjes aan varen.

—Wegens het zich verwijderen van Boulanger nit het Fransche ministerie, heerschte groote vreugde te Berlijn.

—De *Deutsche Zeitung* meldt de inhechtenisneming van Cabannes en Bruckner, beiden ambtenaren op het telegrafische bureau van den President van Straatsburg. Zij worden beschuldigd van Landverraad. Cabannes heeft bekend, dat hij in betrekking stond met Kolonel Vincent, van het ministerie van Oorlog te Parijs. Een andere beambte, Glazinger genaamd, die ook gearresteerd werd, heeft poging gedaan om zelfmoord te plegen. Deze verklaarde dat hij door Cabannes omgekocht was om hem een geheim document van het Lithografische Departement van Straatsburg ter hand te stellen.

LONDEN.—Er is in het Lagerhuis een zeer levendige discussie gevoerd over het incident Dillon en de beschuldigingen van de *Times*. Het *Cityblad* had even als Parnell ook Dillon beschuldigd van instemming met de in Ierland gepleegde agrarische misdaden, en hem, toen hij zich hiertegen in het parlement verdedigde, bovendien een leugenaar genoemd. De *Times* staat er op de zaak door te drijven en wil Parnell en zijn partijgenooten noodzaken tot het instellen eener gerechtelijke vervolging, waarbij desnoods het blad eenige straf zou beloopen, maar waarbij ook, door het verspreiden van particuliere stukken en vertrouwelijke brieven, allicht iets zal uitlekken, wat op den goeden naam der Iersche leiders—'t is vooral op Parnell gemunt,—een blaam zal werpen. Parnell is voorzichtig genoeg om niet nog meer apocriefe stukken uit te lokken en is hoorende doof, behoudens protest; hij wil niets weten van een proces. Nu probeerde de *Times* het nog eens met Dillon, die zich ook wijselijk bepaalde tot een parlementair protest.

--Thomas Spencer Baynes de wel bekende Professor der Lógica en een der directeurs der Britsche Encyclopaedia, is overleden. Hij werd in 1823 geboren.

—De Sultan van Turkye heeft het eiland Cyprus aan de Engelschen afgestaan.

—Den 21 dezer viert de Koningin Victoria haar gouden kroningsfeest. De weg die van het Paleis van Buckingham naar de Abdy van Westminster leidt, wordt grooter gemaakt voor den doortocht van de Koningin bij die gelegenheid. Elk venster van de huizen in die nabijheid wordt verhuurd tegen £ 30, terwijl men £ 50 betaalt voor de kamers op de eerste verdieping.

BRUSSEL.—Een radicaal Congres, dat hier gehouden werd den 31 Mei jl, heeft een program vastgesteld behelzende scheiding van Kerk en Staat: het verplichtend onderwijs; de regeling der kinderen, die in de fabrieken werken; de oprichting van een nationaal fonds ten behoeve der werklieden. Er werd ook een besluit goedgekeurd ten gunste eener kwijtschelding van de veroordeelde misdadigers.

—In den avond van den 1sten dezer had er een botsing plaats tusschen de socialisten en de politie. Velen der belhamers werden in hechtenis genomen en een besluit werd er uitgevaardigd, samenscholing van meer dan vijf personen verbiedende.

HAMBURG.—Een verschrikkelijke brand heeft hier gewoed in den nacht van den 1sten Juni, die zich uitstrekte tot aan de kade waar de schepen liggen. Verschillende vaartuigen zijn geheel vernield. De verliezen worden op millioenen marken geschat.

N. AMERIKA.—In de Zuidwestolijke Staten van Amerika zyn in de vorige maand hevige aardschokken gevoeld, die zich uitstrekten tot de Stille Zuidzee. Groote gedeelte van den berg Catalina in Arizona laten los en vallen tot aan den voet. Een der toppen van den berg is geheel verdwenen; de grond is bij Benson in Arizona over een zeer groote lengte gespleten en het water springt op plaatsen omhoog, die vroeger droog waren. Twintig mijlen van Benson is een krater outstaan. Ook in het Joségebergte in Mexico zou een uitbarsting hebben plaats gehad, doch slachtoffers schijnen er niet te zijn.

—De doodgravers van de kerkhoven in de nabijheid van New-York hebben het werk gestaakt. Zij worden nl. per graf betaald en klagen nu over gebrek aan werk. Zij verlangen hooger loon of meer werk. Daar de vervulling van deze laatste voorwaarde niet in de macht

is van de besturen der verschillende begraafplaatsen, zullen de doodgravers beter betaald moeten worden.

Pader C. Schrauwen.

Coe berdadera pena nos ta participa nos leszadornan morto di Rev. Pader C. Schrauwen. Despues di su jegada aki na Curaçao huntoe coe Su Ilma: nos difunto obispo H. J. A. van Ewijk na anja 1870, e digno Sacerdote-ai a traha hopi anja largo como Pastor di diferente Parokia di nos Vicariato, semper stimar pa esnan confiar na su cuidao; stimacion koe é tabata sabi di gana como premio di e amor i sacrificio, coe cual el a dediké na su mision sagrado di Sacerdote.

Ta un ocho anja awor, koe su salú a obligué bandona Curaçao. El a bolbe bai Hoelanda na oenda, apesar di su enfermedad, el a ocupé semper coe su sagrado mision di Sacerdote te un anja pasar, koe ja su forzanan no tabata permitié esaí mas. Despues di hopi sufrimentoe durante esun anja-aí, koe el a preparé pa parse dilanti di Senjor, el a moeri den Senjor dia 6 di Mei pasar.

Su amor pa Iglesia di Cristoe, su consagracion na e obra grandi di comberti pecadornan, e mucho virtudnan koe tabata adorna Rev. Pader Schrauwen — toer ta haci nos confia, koe Dios bon i hoestoe lo a coroné caba den e lugar di felicidad, koe E tin reservar pa hende puro i virtuosonan.

¡Koe su alma sosega na paz!

PAPA GREGORIO VII
I
REI ENRIQUE IV.

Ta siglo i mas siglo caba, koe Papanan en general i Gregorio VII particularmente, ta blanco di toer calumnia i acusacion criminal di e hendenan, koe ta pretende di ta liberal i trahador na progreso di mundoe.

Segun nan, Papanan ta hende loco pa honor, ambicioso pa poder; hende, koe no satisfecho coe gobiernoe di nan Estado propio, tabata manda i goberna tambe den nacion extrangero; hende, koe den asuntoe puramente temporal tabata demanda i persigi rei i principenan, kita nan for di poder i pone nan na poder; hende, koe tabata ranca henter pueblo for di huramentoe di fidelidad, koe nan a haci na nan rei; hende, koe, pa nan sostene nan poder usurpar, ta mara nan coe obstinacion na derechonan, koe nan ta pretende di tin, di tal manera, koe nan ta prefera di haci guerra koe costa muchoe sanger, promé koe nan cede un pidacito di nan tera á fin di conserva paz.

Scirbidornan di e sorto di boekinan-aí ta papia asina, sea pasobra sin koe nan mes huzga nan ta repeti calumnia di otro, ó pasobra den nan odio contra Iglesia Católica nan ta haci mas grandi algun flakeza humana di un ó otro Papa i tira esaí como un mancha riba Papanan en general, o den furia di nan rebelion contra Dios e scirbidornan-aí kier haci Su Iglesia pretoe den bista di hende, como venganza di nan alma perverso.

Nan inculpacion ta asina aleuw di ta fundar riba berdad, koe historia ta duna nos derecho di pretende i sostene, koe hasta e Papanan di mas débil (coe exepcion di un ó dos kizás) ta presenta nan na nos bista den un luz clá i puro si nos considera nan den nan tempoe, i koe posteridad huzgando coe imparcialidad meste mira atras coe gratitud i respeto riba hechonan i nan resultado, koe ta brilja banda di figura glorioso di e Papanan i koe ta ilumina historia di mundoe.

I si e scirbidornan, di cual nos a papia akiriba, kier mira nan pretension di koe Papanan a usurpa e poder i derechonan, koe nan ta eherce,— si nan kier mira e pretencion-aí contradicir i vergonzar, nan no tin di bai ni sikiera cerca Catolicanan;— un Protestant, Garve, lo responde nan: un Protestant, koe otro comedor di Papa, Nicolai, ta juma: un hende di conocementoe profundo.

Garve ta sostene contra pretension di e scirbidornan-aí, koe poder di Papa ta basar riba e creencia di pueblo cristiannan, koe Papa ta Vicario di Cristoe i e Cabez Supremo, koe Dios mes a pone riba Cristiannan. Garve ta sigi sostene ainda, koe no ta intriga bao di manoe ni artificio di Papa Romanonan, a trece e creencia-aí na bida, ma esaí a bini den Iglesia i den Estadonan di Europa pa curso natural di hechonan. Papa, mes cos koe e pueblonan obedecido n'é, tabata hibar pa e mes corriente di opinion. Un no tabata traha asina fuerte riba otro, manera algo mas alto tabata traha riba toer dos, es ta: koe den curso di siglonan Dios a pone e situacion-aí, i bien di un manera asina regular i inevitable, koe coeminsamentoe di ehercicio di Papa su podernan ta for di tempoe di mas bieuw, koe ja na Edad-Media cuba toer pueblo cristian tabata reconoce koe ningun hende por discuti e poder i e derechonan-aí.

Ma larga nos bam mira awor, si berdaderamente Papanan a abusa di nan poder na perhuicio di humanidad; i coe n'e obheto-aí larga nos considera bida i accionnan di Papa Gregorio VII i di rei Enrique IV. Nos ta escohe e Papa-aí, pasobra e homber grandi i santoe-aí, a sinti fletja venenoso di calumnia di modernonan; mas koe ningun otro Papa.

Den cierto boeki nos ta lesa: "E célebre Hildebrand (Papa Gregorio VII) a trata Enrique IV di un manera di mas vergonzoso, tempoe el a larga e príncipe-aí, meimei di frio di invierno, para tres dia i tres anochi largoe, pia abao, coe un bistir di penitencia dilanti di palacio na Canossa, pidiendo pa kita for di riba dje un sentencia di excomulgacion. Coe n'e accion-aí Papa a trapa henter Alemania i su Magistrado bao di su pia, i el a ofende sintimentoe patrio di henter nacion Aleman profundamente. Ta Papa Gregorio VII, koe a absolve súbdito Alemannan di e huramentoe di fidelidad, koe nan a haci na emperador. Haciendo asina el a aproba revolucion di pueblonan contra nan principenan, i el a larga asina un mal ehemplo pa esnan koe a sigié riba Santa Silja."

Pa hende por huzga bon riba accionnan di Gregorio VII, nan meste sabi, promé koe toer cos, kende Enrique IV tabata, ki falta el a comete, i com opinion publico i leinan di e tempoe-aja tabata huzga e faltanan-aí.

Bon anto. Enrique IV no tabata nada mihó koe Neron. Pasionnan di mas escandalosc tabata reina den su corazon corrompir, i esaí tabata trece toer sorto di desgracia riba Estado Alemannan. Su sensualidad, den toer su crueldad i baheza, tabata jena cas di familianan coe desesperacion i lagrima. Nos ta sinti horror pa papia mas tantoe ai riba i nombra aki toer e crueldadnan, koe scirbidornan di historia ta conta di e tempoe-ajá. Su pasion sensual a lastra Enrique IV na e crimennan, riba cual nos no kier ni corda, menos pa nos papía di nan.

Nunca Enrique a goza di amor di su pueblonan, pasobra su caracter tabata insolente i cruel; na ora di triunfo é tabata bárbaro, mientras é tabata comete baheza di mas grandi, ora desgracia companjé. El a destrui campo di Iglesia, koe Papa Gregorio kier a purifica i haci doena fruta,— el a destrui esaí di un manera asina sin concensji, koe hende lo no por a kere, si historiadornan di su tempoe mes no ta pone esaí for di toer duda. Di un modo di mas desvergonzar é tabata pone como obispo i otro empleado eclesiástico, esnan koe tabata gaba i adula su pasionnan mas, i esnan koe tabata paga mas hopi pa haja un puerto.

No poco be a sosode koe, ora é duna un obispado na un miserable cualké, un otro ta bin ofrecé mas placa, o duné ocasion pa satisface su pasionnan,— anto é tabata kita esun di promé pa pone e otro mes ó mas baho na su lugá.

Obispadonan di Constans— asina un contemporáneo ta scirbi— Bamberg, Mainz i ainda mas senjor Enrique, koe nan ta jama rei, a bende pa placa,— Regensburgo, Ausburgo i Strasburgo el a bende pa spada,— abadía Fulda pa adulterio,— obispado di Munster pa un cos, koe ta mucho escandaloso pa ta nombrar-aki.

Imagina bo un momento asina un mónstruo riba trono di nacion Aleman, banda di un Pontifice firme, huicioso, zeloso, puro i severo den moralidad, koe no tabatin sino un cordamentoe, esta: pureza i unidad di Iglesia; koe tabata desea libertad di Iglesia, i independiente di toer poder temporal den toer su asuntonan.

¡Ki diferencia! Pa un banda: Papa Gregorio VII, presentando é den seriedad santoe di virtud, como un protector di esnan koe ta débil i persigir i di derechonan di Iglesia, coe cruz den su manoe, firme riba e baranca inmovible di Iglesia, lamantando contra violencia terribel, koe, pa otro banda, tabata sali for di Enrique IV, koe pa pasionnan di mas infame, lastrar den lodo di picar i inhusticianan di mas pisar, tabata tribi toema libertad di ataca Iglesia di Dios, koe tabata busca di hinca den djé un kanker di corrupcion, pa satisface su avaricia sin limite, su crueldad sin comparacion, su ambicion na goberna.

¿Tabata posibel pa existi un acuerdo den e dos podernan-aí?— No, sigur koe no.

(E ta sigi.)

HET GOUDEN JUBILE
VAN
Z. H. PAUS LEO XIII.

Het Comité ter viering van het gouden Priester-jubilé van Z. H. Paus Leo XIII brengt de Katholieken van het Vicariaat-Caraçao, die deel wenschen te nemen in de bij die gelegenheid te houden Vaticaansche Tentoonstelling, in herinnering, dat de voor die Tentoonstelling bestemde voorwerpen *uiterlijk* op den 30sten dezer maand aan genoemd Comité dienen ingezonden te worden.

Tevens worden de belanghebbenden opmerkzaam gemaakt om bij de in te zenden voorwerpen een biljet te voegen, den naam dragende van den persoon of de corporatie, waarvan ze afkomstig zijn.

Namens het Comité,
JAMES CORSEN.

Curaçao 3 Juni 1887.

HUBILEO SACERDOTAL
DI
S. S. LEON XIII.

Comision pa celebracion di S. S. Papa Leon XIII su 50 aña di Ordenacion sacerdotal ta recorda Catolicanan di Vicariato-Curaçao, koe kier tuma parti den Exhibicion Vaticana koe lo sosode na e ocasion-ai, koe efectonan destinar pa Exhibicion meste ta entregar n'e Comision nombrar, di mas tardar, dia 30 di e luna-aki.

Na mes tempoe, atencion di interesadonan ta worde llamar pa koe cada efecto sea mandar companjar di un kartji, riba cual tin nombre di e persona o di corporacion, koe ta mandé.

Na nomber di Comision,
JAMES CORSEN.

Curaçao Juni 3 di 1887.

AVIS.

L'Agent Consulaire de France à Curaçao prévient MM. les Négociants en particulier et le public en général, qu'il ne recevra désormais, en paiement de ses droits consulaires, que de l'or Français, ou son équivalent, dernier cours.

Curaçao, le 12 Mai 1887.

L'Agent Consulaire de France,
JULES BLASINI.

OPROEPING
VAN
DEBITEUREN.

De ondergeteekende roept bij deze allen op, die hem schuldig zijn, om hunne rekeningen vóór ulto. Juni aanstaande te laten aanzuiveren, ten einde alle onaangenaamheden te vermijden.

W. J. JOLLEY.

Curaçao, 18 Mei 1887.

TE KOOP.

HET HUIS Nº 5 met erf, staande en gelegen op Scharlo.
Nadere inlichtingen verstrekt
C. M. DE HASETH.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA.